

Laba diena

Šiandien – mėnulio pilnatis. Saulė teka 8 val. 08 min., leis 16 val. 59 min. Dienos ilgumas 8 val. 51 min.

Vardadienius švenčia: šiandien – Blažiejus, Blažys, Oskaras, Radvas, Radvė, Radvilas, Radvina, Radvinas, Tolbaudas, Toldravas, Toliotas, Toliotė, rytoj – Minija, ketvirtadienį – Aga, Agata, Agatas, Agatė, Agatonas, Agė, Agota, Birenė, Birenis, Birjotas, Biruta, Birutė, Birutis, Birvyda, Birvydas, Gaudvilas, Gaudvilė, Gaudvina, Gaudvinas, Gaudvinė.

Vasario 3 – Šv. Blažiejus. Linų diena. Vasario 4 – Pasaulinė kovos su vėžiu diena. Vasario 5 – Šv. Agota. Duonos diena.

Prienų rajono savivaldybės informacija

Su aplinkos ministru aptarė savivaldai rūpimus klausimus

Prienų rajono savivaldybės meras Alvydas Vaicekauskas susitiko su aplinkos ministru Kastyčiu Žuromsku, Nacionalinės žemės tarnybos direktoriumi ir atsakingais ministerijos specialistais. Pasak mero, buvo kalbėtasi apie tai, kas gyventojams svarbiausia Prienų krašte – žemės klausimų prieinamumą, aiškesnes procedūras ir biurokratijos mažinimą.

Meras informavo apie tai, kad pavyko susitarti dėl to, jog Nacionalinės žemės tarnybos specialistai ir toliau dirbtų Prienuose. Gyventojai bus priimami gyvai kas antrą savaitę bent iki 2027 m. sausio 1 d., kol Savivaldybė perims valstybinės žemės patikėtinio funkcijas ir kaimiškose teritorijose. Tai reiškia – realią pagalbą vietoje, ne tik „per sistemas“.

Diskutuota dėl ŽPDRIS ir kitų informacinių sistemų veikimo.

Nors prašymų teikimas ateityje bus vykdomas tik elektroniniu būdu, yra išeitis – projektuotojai gali įkelti gyventojų dokumentus be notarinio įgaliojimo. Tai mažina našta žmonėms, ypač vyresnio amžiaus.

Nuo gegužės keisis tvarka: valstybinės žemės nuomos sutartis pasirašys meras, todėl procesai turėtų vykti greičiau, o gyventojai sprendimų lauks trumpiau.

„Aktyviai keliame klausimus (Nukelta į 2 p.)“

Padėkojo už ilgametį ir nuoširdų darbą

Kolegos, vietos bendruomenės, seniūnijos, Prienų rajono savivaldybės atstovai praėjusią savaitę į pelnytą poilsį išlydėjo Joną Derbutį, kuris buvo vienas iš Veiverių Antano Kučingio meno mokyklos įkūrimo iniciatorių ir pirmasis jos direktorius, ilgą laiką dirbo elektrinių vargonų specialybės mokytoju.

Jo iniciatyvų ir pastangų dėka užaugo ne viena Veiverių krašto muzikantų karta, o meno mokykla tapo tvirta vietos kultūros atrama, šioje įstaigoje organizuota daug puikių muzikos festivalių ir proginių renginių.

Jonas Derbutis išlydėtas ne tik su puokštėmis gėlių, bet ir su nuoširdžiais dėkingumo žodžiais, skirtais už kryptingą darbą dėl mokyklos gerovės, optimizmą, bendrystę

ir profesionalumą, reiškiant išitikinimą, kad kolega ir toliau išliks svarbia mokyklos bendruomenės dalimi. Prienų rajono savivaldybės meras Alvydas Vaicekauskas kartu su Švietimo ir sporto skyriaus vedėju Rimvydu Zailsku padėkojo J. Derbutiui už ilgametį ir prasmingą darbą ugdant jaunąją kartą bei įteikė jam padėkos raštą.

Nuotrauka iš Prienų meno mokyklos Veiverių A. Kučingio filialo įrašo

Rusai remia Putiną ir karą 2 p.

Balys Karvelis: 115-osios gimimo metinės – gyva Lietuvos aviacijos legenda 3 p.

Pratimai kaklo ir galvos raumenims 5 p.

Ukrainoje stažavęsis Lietuvos chirurgas, 6-7 p. skraidant šachedams, sėkmingai operavo kūdikį

Pažintis su policijos darbu 8 p.

Tarybos posėdis

Šių metų biudžete planuojama surinkti per 59 mln. eurų

Sausio 29 dienos Prienų rajono savivaldybės tarybos posėdyje valdančiosios daugumos ir opozicijos atstovai vieningai balsavo už tai, kad būtų patvirtintas Savivaldybės 2026–2028 metų strateginis planas su septyniomis programomis ir priimtas Savivaldybės 2026–2028 metų biudžetas.

2026 metų savivaldybės biudžete planuojama surinkti per 59,4 mln. eurų pajamų, iš jų gaunamos tikslinės dotacijos – beveik 21 mln. eurų. Iš 2025 metų biudžeto perkeltas 150 tūkst. eurų nepanaudotų lėšų likutis, kuris bus skirtas įsipareigojimams sumokėti, kiti likučiai bus paskirstyti pagal programas.

Palyginti su praėjusiais metais, pajamos biudžete didėja 10,7 proc., o palyginti su metų pabaiga, jos mažėja daugiau nei 3 proc., t. y. beveik 2 mln. eurų. Finansų ir strateginio planavimo skyriaus vedėjos Jurgitos Čerkauskienės teigimu, šiemetinis biudžetas išlieka pakankamai įtemptas.

Didžiausią pajamų dalį sudaro gyventojų pajamų mokestis, mokyklos lėšos ir tikslinės valstybės dotacijos. Didžiausios biudžeto išlaidos planuojamos švietimo, socialinei ir sveikatos sritims.

Mero Alvydo Vaicekausko vertinimu, didelės laisvės naujasis biudžetas nesuteikia, priešingai – jis pareikalaus finansinės drausmės, bet pajamos užtikrins stabilų savivaldybės įstaigų darbą, garantuos atlyginimus ir leis suteikti gyventojams reikalingas paslaugas, investuoti į infrastruktūros gerinimą.

Savivaldybės vadovo teigimu, investiciniai projektai yra svarbi sritis, todėl iššūkius bus bandoma subalansuoti paskola. Daugiau nei 1 mln. eurų finansavimu teks pri-

sidėti prie „Žiburio“ gimnazijos dirbtuvių pastato ir Prienų PSPC pastato Revuonos gatvėje rekonstravimo projektų. Lėšų prireiks paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimui, kultūros paveldo objektų tvarkymui, pėsčiųjų takų plėtrai, vandentvarkai. Šiais metais bus tęsiama ir seniūnijų administracinių pastatų renovacija.

Tarybos narės Loretos Jakinevičienės teigimu, opozicija prieš biudžeto formavimą teikė nemažai pasiūlymų, į dalį jų buvo atsižvelgta. Biudžete buvo numatyta lėšų specialiajai pagalbai, mokytojų padėjėjų etatams ugdymo įstaigose steigti ir finansuoti; nuo 300 eurų iki 400 eurų padidinta parama šeimai gimus vaikui (opozicija siūlė skirti 500 eurų). Pernai nustatyta 20 tūkst. eurų parama individualių nuotekų valymo įrenginių įrengimo kompensavimui buvo padidinta 10 tūkst. eurų (prašyta papildomai skirti 40 tūkst. eurų). Be to, opozicija sulaukė pažado, kad pirmąjį būstą įsigyjantioms šeimoms finansinė parama (6 proc.) bus skirta pagal faktinį gyventojų poreikį.

Tačiau, pasak L. Jakinevičienės, nepavyko sutarti dėl Kaimo plėtros rėmimo programos padidinimo iki 70 tūkst. eurų (kaip ir pernai, numatyta 50 tūkst. eurų suma) ir papildomų lėšų melioracijai. Valdančioji dauguma neatsi-

žvelgė ir į siūlymą biudžete rasti 100 tūkst. eurų Savivaldybės skolos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą daliniam pradingimui.

Opozicijos atstovai taip pat išsakė pastabų dėl, jų manymu, ne visai tinkamai sudėliotų prioritetų bei netolygaus sporto ir fizinio aktyvumo programų finansavimo. Jie siūlė sukviesti susitikimą su sporto bendruomenių atstovais ir aptarti realius finansavimo poreikius.

Visgi ir viena, ir kita pusė pasidžiaugė, kad, svarstant biudžeto projektą, tarp valdančiosios daugumos ir opozicijos radosi daugiau tarpusavio supratimo ir racionalumo.

Teiks projektą Revuonos upelio teršalams surinkti ir valyti

Tarybos nariai pritarė projektui „Praeityje užterštos teritorijos sutvarkymas Prienų mieste“ rengimui ir, gavus finansavimą, jo įgyvendinimui.

Netrukus bus skelbiamas konkursas regioninių pažangos priemonių finansavimui, ir Prienų rajono savivaldybė ketina teikti projektą, kurio tikslas yra sumažinti aplinkos taršą ir pagerinti gyvenamosios aplinkos kokybę Prienų mieste, siekiant sustabdyti naftos produktais užteršto gruntinio vandens patekimą į Revuonos upelį.

Prienų miesto gyventojams ne vienerius metus skundžiantis, kad naftos produktai nuolat teršia Revuonos upelį, prieš kurį laiką buvo atlikti detalūs dirvožemio ekogeologiniai tyrimai ir parengtas Naftos produktais užterštos teritorijos, esančios M. Valančiaus g. 8, 10, 12, Prienų mieste, tvarkymo planas. Jame konstatuota, kad minėtoje teritorijoje, maždaug 1 000 m²

(Nukelta į 2 p.)

Nuomonė

Rytas STASELIS

Rusai remia Putiną ir karą

Vašingtone įsikūręs Strateginių ir tarptautinių tyrimų centras (CSIS) naujoje savo ataskaitoje tvirtina, kad Rusijos kariuomenės nuostoliai agresyviame kare Ukrainoje pasiekė apie 35 tūkst. kariškių per mėnesį (žuvusiųjų ir sužeistųjų). Tačiau per visus 2025 m. Maskvai pavyko okupuoti tik 0,8 proc. Ukrainos teritorijos (apie 4 831 kv. km).

Apskaičiuota, kad nuo 2022 m. vasario iki 2025 m. gruodžio Rusijos pajėgos patyrė apie 1,2 mln. nuostolių, įskaitant iki 325 tūkst. žuvusiųjų. Ukrainos nuostoliai vertinami maždaug 600 tūkst. aukų, įskaitant apie 140 tūkst. žuvusiųjų, rodo centro skaičiavimai.

Ko gero, tokia menka pažanga karo lauke Rusijos kariškius verčia intensyviai atakas prieš Ukrainos civilius ir energetikos infrastruktūrą: 2025–2026 m. žiema Rusijos diktatoriaus Vladimiro Putino pasitenkinimui – ištis šalta (prieš tai dvejus metus tokių šalčių Ukrainoje nebuvo). Ir kaip dera tikram sociopatui, jis su pasitenkinimu stebi, kaip jo užpultos šalies didmiesčių gyventojai priversti kęsti neturėdami šilumos ir elektros energijos.

Karas tęsiasi jau beveik ketverius metus. V.Putino generolai įtikiną savo bosą, kad padėtis karo laukuose rusams yra palanki bei dinamiška. Ir atrodo, kad diktatorius tomis labai optimistinėmis ataskaitomis iš principo tiki.

Šią savaitę viešai paskelbti du Rusijos visuomenės nuotaikų tyrimai, kuriuose yra įdomių faktų apie pačių rusų požiūrį, kaip jie vertina savo padėtį ir karo pasekmes sau.

Pirmasis tyrimas buvo pristatytas Europoje. Berlyne (Vokietija) nevyriausybinis „Levados“ tyrimų centras įvykusioje konferencijoje pasakojo apie tai, ar rusai jaučia karo nuovargį. „Levados centro“ vadovas Levas Gudkovas auditoriją nuyvlė: savo kariuomenės veiksmus Ukrainoje 2025-ųjų pabaigoje rėmė 76 proc. Rusijos gyventojų ir jis nematąs rimtų šio rodiklio pokyčių per paskutinius ketverius metus. Rusų požiūriui neturi įtakos ir, kai kurių Vakarų šalių lyderių požiūriu, katastrofiški „gyvosios jėgos“ nuostoliai.

„Deutsche Welle“ praneša, esą, L. Gudkovo požiūriu, taip yra dėl to, kad didelę dalį Ukrainoje kariaujančios armijos sudaro buvę kaliniai ir samdiniai. Šiokios tokios užuojautos gali tikėtis nebent prievarta mobilizuotieji nuo 2022 m.

„Levados centro“ vadovo nuomone, didelės įtakos požiūriui į karą nedaro augančios šalies ūkio problemos ar skausmingi Ukrainos smūgiai Rusijos teritorijoje. Pastarasis veiksnys labiau pastebimas nebent Rusijos pasienio su Ukraina regionuose.

Rusai, be to, turi mažai informacijos apie tai, kokius nusikaltimus jų kariuomenė vykdo Ukrainoje ir tik maždaug dešimtadalis (8–10 proc.) jaučia atsakomybę ir kaltę už tai. Vis dėlto daugumos rusų karas Ukrainoje neįaudina. Diduma jų šią temą stengiasi išvalyti iš savo galvos. Tačiau 66 proc. apklaustųjų Rusijoje jaučia tam tikrą karo nuovargį ir pasisako už taikos derybas, tačiau tik Maskvos sąlygomis.

Provyriausybinių Rusijos sociologų kompanija VCIOM savo paskutinio tyrimo rezultatus paskelbė Maskvoje. Jie suskirstė šiuolaikinius rusus į keturias pagrindines kategorijas: „besidžiaugiančius gyvenimu“ (34 proc.), „santūriuosius“ (25 proc.), „susirūpinusius“ (23 proc.) ir „įsiaurinusiuosius“ (18 proc.).

VCIOM vadovas Valerijus Fiodorovas tvirtina, kad pirmoji – „Besidžiaugiančiųjų gyvenimu“ grupė – tai dažnai 18–24 m. jaunimas, kuris gyvena pasiturinčiai, jiems patinka V.Putinas ir jie pasirenge balsuoti rinkimuose už „Vieningos Rusijos“ partiją. Prie Rusijos valdžios simpatikų priskiriami ir „įsiaurinusieji“ – didumą jų sudaro 60 m. amžiaus ir vyresnės moterys, kurios taip pat palaiko valdžią. „Santūriieji“ tvirtina išvis nedalyvausiantys rinkimuose. Tarp „susirūpinusiųjų“ (vyrauja 25–34 m. amžius) yra santykinai daugiau tų, kurie neremia nei V. Putino, nei apskritai valdžios politikos.

Su aplinkos ministru aptarė savivaldai rūpimus klausimus

(Atkelta iš 1 p.)

dėl NŽT funkcijų perdavimo savivaldybėms. Mums svarbu žinoti, kokios funkcijos ir kiek darbuotojų bus perduodama, todėl sutarėme, kad iki 2027 m. bus detalai peržiūrėtos visos galiojančios valstybinės žemės nuomos sutartys kaimiškosiose vietovėse.

Taip pat išsklėme problemą dėl nelogiškų pradinių žemės sklypų kainų aukcionuose. Ministras pritarė, kad teisės aktai galėtų būti tikslinami, suteikiant savivaldybėms daugiau laisvės spręsti dėl

kainų, ypač kai sklypai sunkiai parduodami. Aptarėme ES finansavimo ribojimus mažiems, bet sudėtingiems rekultivacijos projektams. Nors šiuo metu gairių pakeisti nepavyks, problema išgirsta ir užfiksuota, o Prienų rajono savivaldybė šiuo klausimu kol kas yra viena iš nedaugelių, kuri ją kelia.

Stengiamės, kad žemės klausimai Prienų krašte būtų sprendžiami arčiau žmonių, paprasčiau ir greičiau, o savivaldybės balsas nacionaliniu lygmeniu būtų girdimas ir įvertintas, – savo feisbuko paskyroje rašo meras.

SPRENDIMAI PRIIMTI BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2026 M. SAUSIO 29 D. POSĖDYJE

Eil. Nr.	Sprendimo numeris	Sprendimo antraštė
1	2	3
1.	TSE-1	Dėl Birštono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2024 metų ataskaitos patvirtinimo
2.	TSE-2	Dėl Birštono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymo 2025 metų ataskaitos patvirtinimo
3.	TSE-3	Dėl Birštono savivaldybės 2026–2028 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo
4.	TSE-4	Dėl Kauno regiono plėtros tarybos dalyvio mokesčio metinio dydžio ir mokėjimo tvarkos nustatymo
5.	TSE-5	Dėl Birštono savivaldybės 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo
6.	TSE-6	Dėl Birštono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2025 metų priemonių vykdymo ataskaitos patvirtinimo
7.	TSE-7	Dėl Birštono savivaldybės tarybos 2020 m. lapkričio 20 d. sprendimo Nr. TS-192 „Dėl Birštono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą ir nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo
8.	TSE-8	Dėl Birštono savivaldybės gyventojų 2026 metų užimtumo didinimo programos patvirtinimo
9.	TSE-9	Dėl nevyriausybinių organizacijų, tradicinių religinių bendruomenių ir bendrijų projektų finansavimo Birštono savivaldybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo
10.	TSE-10	Dėl Birštono savivaldybės tarybos 2022 m. spalio 21 d. sprendimo Nr. TSE-156 „Dėl Birštono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos sudėties patvirtinimo“ pakeitimo
11.	TSE-11	Dėl Birštono savivaldybės tarybos 2019 m. lapkričio 22 d. sprendimo Nr. TS-198 „Dėl Birštono savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto viešo nuomos konkurso ir nuomos be konkurso organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo
12.	TSE-12	Dėl Birštono savivaldybės tarybos 2023 m. sausio 26 d. sprendimo Nr. TSE-13 „Dėl prekybos Birštono savivaldybės viešosiose vietose taisyklių ir leidimų prekiauti (teikti paslaugas) Birštono savivaldybės viešosiose vietose išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo
13.	TSE-13	Dėl Birštono savivaldybės tarybos 2019 m. rugsėjo 27 d. sprendimo Nr. TS-161 „Dėl Birštono savivaldybės būsto fondo sąrašo ir Birštono savivaldybės socialinio būsto fondo, kaip savivaldybės būsto fondo sąrašo dalies, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo
14.	TSE-14	Dėl ilgalaikio materialiojo ir trumpalaikio turto perėmimo Birštono savivaldybės nuosavybėn ir jo perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise
15.	TSE-15	Dėl atlyginimo už ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų išlaikymą Birštono savivaldybės švietimo įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo
16.	TSE-16	Dėl priemokos skyrimo Birštono savivaldybės kontrolierei Janinai Blekaitienei

Šių metų biudžete planuojama surinkti per 59 mln. eurų

(Atkelta iš 1 p.)

plote yra susiformavęs grunto ir gruntinio vandens užterštumas naftos produktais, viršijantis ribines vertes. Šie teršalai su gruntiniu vandeniu nuolat patenka į upelį, o juo nuteka į Nemuną.

Todėl numatoma ties Revuonos upelio šlaitu įrengti visą teršalų iškrovos zoną kertančią hidraulinę užtvaramą, skirtą užterštam gruntiniam vandeniui surinkti ir valyti.

Dalis šiems darbams reikalingų lėšų suplanuota Kauno regiono plėtros plane, teikiama projekto vertė – 84 706 eurais (iš jų: 72 000 eurų – Europos Sąjungos lėšos; 12 706 eurais – Prienų rajono savivaldybės biudžeto lėšos (ne mažiau kaip 15 proc.).

Pagal Tvaravimo planą preliminarai paskaičiuota visos užterštos teritorijos sutvarkymo kaina sudaro 170 769 eurus, tačiau pagal finansavimo gaires nėra galimybės jam skirti visą būtiną sumą. Todėl Tvaravimo plane numatytas priemonės teks įgyvendinti etapais, ateityje skiriant Savivaldybės biudžeto lėšų ar pasinaudojant kitais galimais finansavimo šaltiniais.

Buvusioje mokykloje šeimininkaus kariuomenė

Dauguma Tarybos narių pritarė, kad Pakuonio seniūnijos Ašmintos daugiaviečio centro (Dvaro g. 4) patalpos būtų perduotos valdyti ir naudoti panaudos teise Lietuvos kariuomenei. Buvusios mokyklos antrojo aukšto patalpos, daugybę dešimtmečių naudotos vaikų ugdymo reikmėms, nuo praėjusių metų rugsėjo liko tuščios.

Posėdyje teigta, kad, pasirašius turto perdavimo sutartį, šiose patalpose nuolat dirbs keturi profesinės karo tarnybos kariai, o savaitgaliais bus organizuojami

mokymai, pratybos LK KASP Dariaus ir Girėno apygardos 2-osios rinktinės savanoriams.

Meras A.Vaicekauskas išvelgė šios sutarties naudą: pastatas bus išsaugotas, patalpos prižiūrimos, mokami komunaliniai mokesčiai, galbūt su kariškių pagalba pavyks sutvarkyti parką ir sporto aikšteles.

Tarybos nario įgaliojimams nutrūkus, jį pakeis jaunasis kolega

Ketvirtadienio Tarybos posėdis buvo sklandus ir darbingas, jame priimta 40 sprendimų valstybinės žemės sklypų perdavimo ir nuomos, visuomenės sveikatos stebėsenos, socialinių paslaugų, kelių ir gatvių priežiūros finansavimo, nekilnojamojo turto ir kitais klausimais. O baigėsi liūdna gaida...

Opozicijos atstovai apgailėstavo, kad tenka atsisveikinti su puikiu ir tolerantišku kolega, daug politinės patirties per kelias kadencijas sukaupusiu, ją kitiems dalinusiu Cezaru Pacevičiumi, kuris į šią Tarybą buvo išrinktas pagal Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ sąrašą. Pasak jų, labai gaila, kad vadinaujame „čekiukų“ skandale sprendimai, liečiantys politikus, priimami ne pagal vienodus standartus.

Sausio 29 dieną Vyriausioji rinkimų komisija priėmė sprendimą, kuriuo pripažino Tarybos nario C.Pacevičiaus įgaliojimus nutrūkusius nesuėjus terminui pagal 2026 metų sausio 5 d. įsiteisėjusį Kauno apygardos teismo 2024 metų gruodžio 30 d. priimtą sprendimą.

Laisvą vietą Taryboje pagal pirmumą turėtų užimti kitas sąjungos „Vardan Lietuvos“ kandidatas Julius Strampickas.

Dalė Lazauskienė

Gyvenimo medis augina naujas šakas. Asmenybių šviesa

Balys Karvelis: 115-osios gimimo metinės – gyva Lietuvos aviacijos legenda

Šiomet minime 115-tąsias vieno žymiausių Lietuvos aviacijos konstruktorių Balio Karvelio gimimo metines. Nors nuo jo mirties praėjo beveik trys dešimtmečiai, Prienų sklandytuvų gamyklos istorijoje jo vardas išlieka vienu svarbiausių, o jo darbai iki šiol laikomi vienas reikšmingiausių Lietuvos aviacijos pasiekimų.

Vienas ryškiausių Lietuvos sportinės aviacijos kūrėjų gimė 1911 m. sausio 23 d. Anykščių krašte, Žaliosios kaime. Jis augo vandens malūnininko šeimoje, kur technika buvo neatsiejama kasdienio gyvenimo dalis. Tėvui priklausęs vandens malūnas, kurio mechanizmus sukio Šventosios upės vandenys, buvo svarbi šeimos darbo vieta ir pragyvenimo šaltinis. Pirmojo pasaulinio karo metais malūnas buvo sunaikintas, tačiau šeima jį atstatė ir vėl paleido veikti. Augdamas tokioje aplinkoje, Balys nuo mažens matė, kaip veikia mechanizmai, kaip jie taisomi ir prižiūrimi. Ši kasdienė patirtis padėjo jam geriau suprasti techniką ir išugdė kruopštumą bei atsakomybę, kurios vėliau tapo svarbios jo, kaip konstruktoriaus, profesiniame kelyje.

Mokslai ir profesinio kelio pradžia

1921–1926 m. Balys Karvelis mokėsi Užpalių progimnazijoje, o vėliau – Deltuvos žemesniojoje technikos mokykloje, kur pasirinko mechanikos kryptį. Jau mokyklos metais jis išsiskyrė gebėjimu suprasti techninius dalykus, domėjosi mechanizmų veikimu ir pasižymėjo gabumais dailei, ypač piešimui. Gebėjimas tiksliai piešti ir perteikti formas vėliau tapo svarbia jo darbo dalimi – brėžiniai leido aiškiai išreikšti technines idėjas ir sumanymus.

Baigęs mokslus, 1931 m. Balys Karvelis išvyko į Kauną, kuris tuo metu buvo pagrindinis Lietuvos pramonės, technikos ir inžinerijos centras. Čia jis įsidarbino Plentų valdybos dirbtuvėse mechaniku.

B. Karvelis, 1989 m. Foto O. Valkauskienės.

Dirbdamas dirbtuvėse, Karvelis kasdien susidurdavo su įvairiais techniniais įrenginiais, jų remontu ir priežiūra, todėl įgijo daug praktinių įgūdžių. Šis darbas sustiprino jo supratimą apie technikos patikimumą, tikslumą ir atsakomybę – savybes, kurios vėliau tapo itin svarbios jo, kaip aviacijos konstruktoriaus, profesiniame kelyje.

Kelias į aviaciją ir pirmieji sklandytuvai

Lemiamas posūkis Balio Karvelio gyvenime įvyko, kai jis pradėjo mokytis Lietuvos aeroklubo Nidos sklandymo mokykloje. Nidos kopos ir palankios vėjo sąlygos tapo natūralia mokymosi erdve, kurioje jauni sklandytojai ne tik mokėsi valdyti orlaivius, bet ir iš arti pažino aerodinamikos dėsnius. Čia Karvelis įgijo sklandytojo B piloto ženklą, o netrukus – ir C piloto kvalifikaciją. Sklandymas jam tapo ne vien sportu ar laisvalaikiu, bet ir techniniu iššūkiu, reikalaujančiu gilaus supratimo apie konstrukciją, medžiagas ir skrydžio savybes.

Šiuo laikotarpiu Karvelį vis labiau traukė ne tik pats skraidymas, bet ir techninė sklandytuvų pusė. Jis domėjosi, kaip skirtingi konstrukciniai sprendimai veikia skrydį, kodėl vieni modeliai yra stabilesni ar greitesni už kitus. Ši praktinė patirtis padėjo jam geriau suprasti, kaip sklandytuvo konstrukcija veikia skrydžio metu.

Tarpukariu Balys Karvelis

dalyvavo gaminant Broniaus Oškino suprojektuoto sklandytuvo BrO-3 dalis. Darbas šalia patyrusių konstruktorių leido jam iš arti susipažinti su sklandytuvo gamybos procesu – nuo brėžinių iki realios konstrukcijos. Tai sustiprino jo susidomėjimą techniniais sprendimais ir paskatino galvoti apie savarankišką sklandytuvų kūrimą, paremtą ne tik teorinėmis žiniomis, bet ir asmenine skraidymo patirtimi.

Baigęs Lietuvos aeroklubo lakūnų mokyklą ir įgijęs civilinės aviacijos lakūno išsilavinimą, Karvelis jau turėjo tvirtą pagrindą tolesniam darbui aviacijos srityje. Laisvu nuo darbo metu jis suprojektavo ir savo rankomis pagamino pirmąjį lietuvišką sklandytuvą BK-1 „Vanagas“. Šis sklandytuvas išsiskyrė estetiška forma, kruopščiai apgalvotomis konstrukcinėmis detalėmis ir geromis skrydžio savybėmis. Pats konstruktorius jį išbandė ore ir dalyvavo varžybose, taip tiesiogiai įvertindamas savo techninius sprendimus praktikoje. Vėliau buvo sukurtas ir kitas sklandytuvo modelis, bandytas Aukštągiryje. Šie ankstyvieji bandymai žymėjo nuoseklų Balio Karvelio, kaip sklandytuvų konstruktoriaus, augimą ir tapo pagrindu vėlesniems, brandiems jo kūrybos etapams.

Karas, okupacija ir priverstinis nutraukimas

Prieš sovietinę okupaciją Balys Karvelis dirbo Aleksoto aerodrome mechaniku. 1939–1940 m. jis trumpą laiką ėjo S. Dariaus ir S. Girėno sklandymo mokyklos Aukštągiryje viršininko pavaduotojo ir vyriausiojo instruktoriaus pareigas. 1940 m. birželio 11 d. su sklandytuvu „Keva“ Karvelis įvykdė aukščiausius to meto sklandytojo reikalavimus.

1941 m. jis buvo įdarbintas civilinės aviacijos įmonėje „Aeroflot“ ir karą sutiko komandiruotėje Rygoje. 1945 m. gegužę Balys Karvelis buvo suimtas ir nuteistas kalėti lageriuose bei ištremtas. Priverstinio darbo metai prabėgo Toli-

Balys Karvelis.

B. Karvelis, V. Pakarskas, V. Mekšriūnas, 1973 m.

muosiuose Rytuose ir Sibire, dirbant aukso kasyklose ir remonto dirbtuvėse. Nors sąlygos buvo itin sunkios ir alinančios, Karvelis, kiek leido aplinkybės, stengėsi dirbti techninį darbą. 1954 m. jis buvo paleistas ir gavo teisę grįžti į Lietuvą.

Sugrįžimas ir brandžiausi kūrybos metai

Sugrįžęs po trylikos metų, Balys Karvelis įsidarbino Kaune – motorų remonto, vėliau Staklių gamykloje. Tuo pat metu jis atnaujino kūrybinį darbą aviacijoje. 1955 m. jo sukonstruotas sklandytuvus BK-4 „Kaunas“ tapo pirmuoju reikšmingu pokariniu Lietuvos sklandytuvų projektu. 1957 m. šis sklandytuvus pirmą kartą pakilo į orą Veprių aerodrome, o su juo buvo pasiekti pirmieji pokariniai Lietuvos sklandymo rekordai.

Vėlesniais metais Karvelis sukūrė BK-6 sklandytuvą, kuris buvo gaminamas serijiniu būdu. 1969 m. jis atvyko į Prienus ir prisidėjo prie aviacinių dirbtuvių kūrimo. Čia jis ėmėsi ambicingiausio savo projekto – stikloplastinio sklandytuvo. 1972 m. pirmą kartą pakilęs BK-7 „Lietuva“ savo techninėmis savybėmis pranoko iki tol Sovietų Sąjungoje gamintus analogus. Lietuva tapo viena iš nedaugelio pasaulio valstybių, galinčių kurti aukštos klasės stikloplastinius sklandytuvus.

Įvertinimai, palikimas ir atminimas

Per savo kūrybinį gyvenimą Balys Karvelis sukūrė daugiau kaip šimtą sparnų profilių, taikdamas ir kompiuterinius projektavimo metodus. Jo techninis palikimas laikomas nacionalinės reikšmės dokumentiniu paveldu – BK-4 sklandytuvo brėžiniai saugomi Lietuvos aviacijos muziejuje ir yra įtraukti į UNESCO Lietuvos nacionalinį registrą „Pasaulio atmintis“.

1987 m. Baliui Karveliui suteiktas Lietuvos nusipelnusio konstruktoriaus vardas. Vėliau jis apdovanotas Stepono Dariaus ir Stasio Girėno bei Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordino medaliais. Jis buvo ir Lietuvos aeroklubo garbės narys. Balys Karvelis mirė 1996 m. rugsėjo 7 d. ir palaidotas Vilniaus Rokantiškių kapinėse.

Jo sukurti sklandytuvai ir techniniai sprendimai paliko ryškų pėdsaką Lietuvos inžinerijos, pramonės ir aviacijos istorijoje. Šis palikimas svarbus ne tik kaip technologinis pasiekimas, bet ir kaip kultūrinės atminties dalis, leidžianti geriau suprasti Lietuvos techninės raidos kelią.

Rūta Levinskienė

Prienų krašto muziejaus kultūrinių veiklų koordinatore ir organizatore

BK-7 Lietuva, 1973 m. Foto O. Valkauskienės.

Aktuali informacija

PR Techninė pagalba kelyje žiemą: kokiais atvejais ji priklauso automobilio draudimą turintiems vairuotojams

Žiemos metu vairavimo sąlygos Lietuvos keliuose gali būti labai nepalankios – automobiliai neužsiveda, užklimpsta sniege, nulekia nuo kelio, taip pat pasitaiko įvairių gedimų. Draudimo ekspertai pastebi, kad apsidraudusieji tokiose situacijose dažnu atveju tikisi visapusės techninės pagalbos kelyje. Tad kaip žinoti, kada lūkesčiai yra pagrįsti ir kas svarbu pasirašant draudimo sutartį?

TPVCA draudimas – privalomas, bet ne viską apimantis

Didesnė vairuotojų dalis Lietuvoje yra apsidraudę tik privalomuoju draudimu, tai yra – transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu (TPVCA). Turint tik šią draudimo rūšį, kaip ir numato įstatymas, atlyginama žala tretiesiems asmenims, sukelta eismo įvykio metu, tačiau jo turėtoji toks draudimas neužtikrina žalos kompensavimo ar techninės pagalbos paslaugų.

Vis tik kiekvienas draudikas savo nuožiūra gali pridėti papildomų naudų ar paslaugų, išsigyjantiems privalomąjį draudimą. Pavyzdžiui, techninę pagalbą tam tikrais atvejais, o tai tampa ypač aktualu šaltuoju metų laiku.

„Lietuviška žiema vairuotojams kasmet pateikia netikėtumų keliuose, ir tinkamai parinktas draudimas lemia, ar tuomet, kai automobiliu kelionės tęsti negalėsite, teks ieškoti pagalbos savarankiškai, ar ją operatyviai suteiks draudikas. Žiemą dažniausiai pasitaikančios problemos, kai vairuotojams prireikia techninės pagalbos – išsikrovęs akumulatorius, sugedusios užvedimo žvakės, generatoriaus problemos, užklimpimas apsnigtame kelyje ar kieme“, – sako Giedrius Petrikas, „Lietuvos draudimo“ transporto žalų skyriaus vadovas.

Ekspertas atkreipia dėmesį, kad draudžiantis svarbiausia – išsakyti savo lūkesčius ir išsiaiškinti, ar pasirašant standartinę TPVCA draudimo sutartį priklauso papildomos paslaugos, kokios jos, galbūt galioja kokios nors išimtys. Pavyzdžiui, besidraudžiantys privalomuoju TPVCA draudimu „Lietuvos draudime“, gauna papildomą vertę – nemokamą techninę pagalbą kelyje su 10 apsaugų. Tarp jų ir automobilio transportavimas po eismo įvykio (bet ne jam sugedus), sumaišius degalus ar sutrikus vairuotojo sveikatai.

Pasak G. Petriko, remiantis bendrovės duomenimis, technine pagalba vairuotojai dažniausiai naudojasi būtent šaltuoju sezonu.

„Sausio, vasario bei kovo mėnesiais ši paslauga būna pati paklausiausia – praėjusių metų pirmąjį ketvirtį mūsų klientai technine pagalba pasinaudojo arti 1600 kartų. Tuo tarpu automobilio transportavimo po eismo įvykio, sumaišius degalus ar sutrikus vairuotojo sveikatai tuo pačiu laikotarpiu prireikė net 3300 kartų“, – komentuoja draudimo ekspertas.

Kada techninė pagalba suteikiama visais atvejais

G. Petrikas akcentuoja, kad vairuotojai, norintys gauti plačią apsaugą nuo daugelio rizikų savo automobiliui, įskaitant ir visapusę techninę pagalbą Lietuvoje ir užsienyje, paprastai renkasi **savanorišką (kas-ko) draudimą**.

„Kiekvieno draudiko siūlomas kasko draudimo paslaugų paketas gali skirtis, tad ir čia reikia pasidomėti ir išsiaiškinti, ar visos jums aktualios paslaugos yra įtrauktos, pavyzdžiui, visapusė techninė pagalba kelyje, pakaitinis automobilis remonto laikotarpiui, nakvynė viešbutyje užsienyje, asmeninių daiktų draudimas ir panašiai“, – atkreipia dėmesį ekspertas.

Jis priduria, kad kai kurie draudikai visapusę techninės pagalbos paslaugą, kaip ir kitas paslaugas, už papildomą mokestį siūlo įsigyti su privalomuoju TPVCA draudimu.

„Draudimo rinkoje vis dažniau suteikiama galimybė kartu su privalomuoju TPVCA draudimu įsigyti papildomų apsaugų. Jų veikimo principas panašus į kasko draudimą, tačiau vairuotojas papildomai gali įsigyti tik vieną konkrečią ar kelias jam aktualias apsaugas. Pavyzdžiui, techninę pagalbą, apsaugą nuo susidūrimo su gyvūnais ar vairuotojo ir keleivių draudimą. Tai tinkamas sprendimas tiems vairuotojams, kuriems nėra aktualus pilnas kasko paslaugų paketas, tačiau jie nori jaustis saugiau kasdienėse situacijose, ypač žiemą“, – sako G. Petrikas.

Kaip išvengti nusivylimo kritiniu metu

Ekspertas pastebi, kad nusivylimų atsiranda tuomet, kai vairuotojai pasirašo draudimo sutartį, neįsigilinę į draudimo sąlygas, ir apie jas pradeda galvoti tik nutikus konkrečiam įvykiui.

„Jei norimos paslaugos nėra įtrauktos į draudimo sutartį arba yra apibrėžta jų apimtis ir kitos galiojimo detalės, vairuotojų gali laukti nusivylimas. Todėl įsibėgėjus žiemai rekomenduojama peržiūrėti, ar techninė pagalba ir automobilio transportavimo paslauga įtraukti į turimą draudimą ir įvertinti, ar dažnai tenka važinėti užmiestyje ar už Lietuvos ribų, apsvarstyti papildomas apsaugas, kurios užtikrintų realią pagalbą kritiniu metu“, – pažymi G. Petrikas.

Pasak eksperto, prireikus į visapusę techninę pagalbą kelyje Lietuvoje ir Europoje gali būti įtrauktos automobilio transportavimo, rato pakeitimo, degalų pristatymo, avarinio durelių atrakinimo, pagalbos užklimpus, pakaitinio automobilio ar nakvynės viešbutyje užsienyje paslaugos.

AB „Lietuvos draudimas“ informacija

Besiskolinantiems ūkio subjektams bus teikiamos didesnės garantijos

Jau nuo sausio 29 d. žemdirbiams, norintiems imti paskolas ar gauti lizingo paslaugas iš finansų įstaigų, bus sudarytos palankesnės sąlygos gauti UAB ILTE garantijas.

Žemės ūkio ministerija iki 3 mln. Eur (anksčiau buvo 1,16 mln. Eur) padidino finansų įstaigoms galimų suteikti garantijų sumą už ūkio subjektams, kurių veikla susijusi su žemės ūkiu, žemės ūkio produktų gamyba ir perdirbimu, miškininkyste, kaimo plėtra, akvakultūra ir žuvininkyste, teikiamas paskolas ir lizingo paslaugas.

Taip pat sudaryta galimybė UAB ILTE teikti garantijas finansų įstaigoms dėl paskolų pradiniam pajiniam įnašui ir pripažintą žemės ūkio kooperatinę bendrovę (kooperatyvą) įmokėti. Garantija galės būti teikiama tuo atveju, kai pajinę įmoka įmoka pirmine žemės ūkio gamyba užsiimantis subjektas, norintis

tapti kooperatyvo nariu, arba kooperatyvo narys, kuris dalį pradinio pajinio įnašo į kooperatyvą jau yra įmokėjęs, bet jam trūksta lėšų likusiai pradinio pajinio įnašo daliai įmokėti.

Nustatytos papildomos sąlygos garantijos dėl paskolų pajiniam įnašui įmokėti teikimo atveju: pajinis įnašas įmokamas į kooperatyvą, kurio paskutinio ataskaitinio laikotarpio nuosavybės koeficientas yra ne mažesnis kaip 0,2; didžiausia galimos suteikti garantijos suma – 200 tūkst. Eur.

Žemės ūkio ministro įsakymą dėl Individualių garantijų finansų įstaigoms dėl ūkio subjektams, kurių veikla susijusi su žemės ūkiu, žemės ūkio produktų gamyba ir perdirbimu, miškininkyste, kaimo plėtra, akvakultūra ir žuvininkyste, teikiamų paskolų ir lizingo paslaugų teikimo nuostatų galite rasti [ČIA](#).

Žemės ūkio ministerijos informacija

Robotas kalba lietuviškai, o sukčius apgauna rusiškai: atskleidė naują apgaulę

Įsivaizduokite: sulaukiate mandagaus skambučio, kuriame profesionalus balso asistentas lietuviškai praneša apie jūsų užblokuotą SIM kortelę. Viskas skamba gana tikroviškai, kol asistentas netikėtai pasiūlo jus sujungti su... rusakalbiu specialistu. Tai – naujausia telefoninių sukčių apgaulė Lietuvoje. Pasak „Telia“ Verslo užtikrinimo, atsparumo ir tvarumo vadovo Vytauto Bučinsko, mobiliojo ryšio operatoriai klientus aptarnauja valstybine kalba ir rusakalbių specialistų kliento problemoms spręsti nepasitelkia.

Viena iš šiuo metu lietuvių pasiekiančių melagingų žinučių skamba taip: „Laba diena. Jums skambina mobiliojo ryšio operatoriaus balso asistentas. Jūsų SIM kortelė buvo laikinai užblokuota dėl mobiliojo ryšio operatorių tinklo veiklos reglamento pasikeitimų Lietuvos Respublikos teritorijoje. Remiantis informacija apie jūsų telefono numerį, prie šio skambučio bus prijungtas rusakalbis specialistas. Prašome likti linijoje.“

Šios telefoninių sukčių schemas pavojingos tuo, kad automatizuoti skambučiai ir DI leidžia sukčiams per trumpą laiką pasiekti tūkstančius žmonių, o pats balsas skamba pakankamai įtikinamai, kad dalis gyventojų nesuažebotų jo tikrumu.

„Nors DI technologijos tobulėja, šiuos skambučius vis dar išduoda dirbtinis, robotiškas sterilumas – įrašė negirdėti jokio žmogui būdingo kvėpavimo garso ar natūralių pauzių tarp sakinių. Be to, lietuvių kalba algoritmams tebėra kietas riešutėlis, todėl ilgesni žodžiai dažnai kirčiuojami nenatūraliai, o pačios frazės skamba lyg tiesioginis, kiek gremėzdiškas ver-

timas iš užsienio kalbos“, – paaiškina V. Bučinskas.

Anot V. Bučinsko, prisistatymas balso asistentu veikia kaip psichologinis triukas. Juo bandoma pateisinti užmaskuoti klastą, kol auka bus galutinai perduota į gyvo, tikro rusakalbio sukčiaus rankas.

„Kilus net menkiausiam įtarimui geriausia yra tiesiog padėti ragelį ir nesileisti į jokiais kalbas. Svarbu suprasti, kad joks Lietuvoje veikiantis mobiliojo ryšio operatorius asmeninių kliento duomenų ar SIM kortelės blokavimo klausimų neaptarinės primygtinai siūlydamas rusų kalbą. Visi oficialūs operatoriai klientus Lietuvoje aptarnauja valstybine kalba, tad toks reikalavimas bendrauti rusiškai yra akivaizdus požymis, kad turite reikalų su vagiškais“, – perspėja „Telia“ Verslo užtikrinimo, atsparumo ir tvarumo vadovas.

Per sausį blokuota daugiau nei 2 mln. skambučių

Po neįprastai ramios pirmosios sausio savaitės, kai buvo užblokuota kiek daugiau nei 101 tūkst. skambučių ir telefoniniai sukčiai ilsėjosi, nusikaltėlių aktyvumas vėl grį-

žo į įprastą vėžes. „Telia“ duomenimis, užblokuoti 696 tūkst. skambučių, o trečiąją – 719 tūkst., o ketvirtąją savaitę jau sustabdyta 363 tūkst. skambučių. Per sausį jau užblokuota daugiau nei 2 mln. sukčių skambučių, o iki mėnesio pabaigos šis skaičius turėtų pasiekti 2,5 mln.

Be apsimestinių skambučių, kai sukčiai mėgina prisidengti lietuviškais numeriais (angl. *spoofing*), sausį taip pat blokuota apie 550 tūkst. vadinamųjų *wangiri* skambučių. Tai – apgaulės būdas, kai sukčiai skambina iš užsienio numerių ir iškart padeda ragelį, tikėdamiesi, kad žmogus perskambins. Perskambinus į tokį numerį, vartotojui pradedami skaičiuoti itin dideli tarptautinio ryšio tarifai, kurie ir tampa sukčių pelno šaltiniu. Prognozuojama, kad iki mėnesio pabaigos tokių blokavimų skaičius gali pasiekti 650 tūkst.

Specialistai pabrėžia, kad nors apsaugos sistemos tampa vis efektyvesnės ir šiandien sustabdo dešimtis kartų daugiau atakų nei prieš metus, nusikaltėliai nuolat testuoja naujus būdus apeiti saugumo priemones.

„Suprantame, kad sulaukus netikėto skambučio iš neva banko ar policijos, natūralu pajusti nerimą, tačiau būtent šiuo baimės jausmu sukčiai ir naudojami. Tad jei jaučiate bent menkiausią spaudimą ar įtarimą – padėkite ragelį. Tai paprasčiausias ir efektyviausias būdas apsisaugoti“, – sako V. Bučinskas.

PR Asmeninio asistento pagalba – visoje Lietuvoje: jau naudojasi beveik 1,8 tūkst. žmonių su negalia

Žmonės su negalia Lietuvoje gali pasinaudoti asmeninio asistento pagalba. Pernai asmeninio asistento pagalba pasinaudojo 1 tūkst. 781 žmogus su negalia, suteikta daugiau nei 1 mln. pagalbų valandų, o asmeninę pagalbą teikė 1 tūkst. 116 asmeninių asistentų.

Pasak socialinės apsaugos ir darbo ministrės Jūratės Zailskienės, žmonės su negalia aktyviai naudojami asmeninio asistento pagalba visose savivaldybėse, kuriose buvo išreikštas poreikis gauti asmeninę pagalbą.

„Šių specialistų pagalba yra itin svarbi užtikrinant orų žmonių su negalia gyvenimą – dalyvavimą bendruomenėje, mokymąsi, darbą ir prasmingą laisvalaikį“, – sako J. Zailskienė.

Viceministrė Rita Grigalienė pažymi: „Asmeninio asistento paslauga yra itin reikalinga ir reikšminga žmonėms su negalia, nes ji suteikia realias galimybes gyventi savarankiškai ir visaverčiai. Apie šios paslaugos paklausą šalyje iškalbingai byloja skaičiai“.

2025 m. vidutinis asmeninės pagalbos valandinis įkainis buvo 10,2 Eur. Iš 1 tūkst. 781 asmens 238 asmenims su negalia asmeninė

pagalba buvo teikiama nemokamai.

Asmeninei pagalbai teikti pernai iš valstybės biudžeto lėšų buvo skirta 11 mln. Eur.

Kas yra asmeninio asistento pagalba?

Asmeninis asistentas gali suteikti pagalbą namuose ar viešojoje erdvėje. Asmeninės pagalbos teikimo tikslas – atsižvelgiant į asmens individualiusius pagalbos poreikius, suteikti jam individualią pagalbą atliekant darbus ir vykdan-

(Nukelta į 6 p.)

Gyvenimas – šeimai apie sveikatą

Pratimai kaklo ir galvos raumenims

„Siekiant atpalaiduoti įtemptus pečius ir kaklą, svarbu kasdien atlikti specialius mankštos pratimus. Pasirinkite tuos, kurie jums patogūs. Nieko nedarykite per jėgą. Pratimus atlikite neskubėdami, lėtai...“ – pataria Druskininkų sanatorijos „Eglė“ kineziterapeutė Jūratė BALČIENĖ.

Dinaminiai pratimai (pečiams)

1. Pečius tieskite pirmyn, po to – atgal.
2. Pakelkite abu pečius aukštyn, po to juos nuleiskite žemyn.
3. Sukite abu pečius į priekį, po to – atgal.
4. Sukite po vieną ranką ratu: pirmyn, atgal. Po to sukite abi rankas vienu metu.
5. Sulenkite rankas per alkūnes, rankų pirštai – ant pečių. Alkūnėmis sukite ratus: pirmyn, atgal po vieną, po to – abiem rankomis.

Pastaba: kiekvieną judesį kartokite po 10 kartų.

Pratimai su lazda

Stovite tiesiai. Kojos – pečių plotyje. Rankos nuleistos, lazda laikote pečių plotyje.

1. Lazdą dėkite ant pečių, po to kelkite ją aukštyn ir nuleiskite žemyn.
2. Lazdą stumkite į priekį, po to ją pritraukite prie krūtinės (alkūnes stumiate atgal).
3. Laikydami lazdą už abiejų

galų, imituokite irklavimo judesį: vieną ranką su lazda atvedate į priekį, o kita ranka atvedate lazda atgal.

Pastaba: kiekvieną judesį kartokite po 5 kartus.

Pratimai su svareliais

Stovite tiesiai, kojos plačiau, kiek sulenkę kelius, rankose laikote po 0,5 kg ar 1 kg svarelį.

1. Darykite mostus rankomis (slidininko judesys) pirmyn – atgal.
2. Kelkite rankas aukštyn per šonus, po to nuleiskite krūtinės lygyje.
3. Rankos ištiesios pirmyn, delnais į viršų. Ištieskite rankas, po to jas lenkite per alkūnę stengiantis pasiekti pečius.

Pastaba: kiekvieną judesį kartokite po 6 kartus.

„Pratimus su svareliais atlikite prižiūrint specialistui, nes svareliai – papildoma apkrova, todėl svarbu pratimus atlikti teisingai, kad nepakenktumėte stuburui“, – atkreipia dėmesį Jūratė Balčienė.

Izometriniai pratimai (su pasipriešinimu)

Stovite arba sėdite ant kėdės, galva ir kaklas tiesus.

1. Ant pakaušio sunerkite rankų pirštus, alkūnes atveskite į šalis. Galvą spauskite rankų pirštų link.
2. Uždėkite delną ant galvos kairiojo šono (prie ausies) ir spauskite jį, po to delnu spauskite dešinę galvos pusę.
3. Priekyje ant kaktos atremkite kumščius (kumštį į kumštį). Jais spauskite kaktą.

Pastaba: kiekvieną pratimą darykite 4–5 sekundes, kartokite 5–8 kartus. Tarp kartojimų atsipalaiduokite.

Veronika Pečienė

Kaip prižiūrėti lūpas?

Kai ši žiema „glosto“ mus nemenku šalčiu, žvarbiais orais, verta nepamiršti ir tinkamai prižiūrėti lūpas. Jų plona odėlė labai jautri: trūkinėja, traukiasi, sausėja nuo žemos temperatūros, šalto vėjo. Tad ką derėtų prisiminti?

Kuo tepti lūpas

Pasak gydytojos dermatologės Jolantos Urbšienės, prieš išeinant į šaltą orą lūpas derėtų patepti maitinančiu higieniniu pieštuku ar balzamu, kurio sudėtyje būtų augalinių aliejų, augalinio sviesto, E, A, ar D vitaminų. Tai suteiks lūpoms minkštumo bei patikimą apsaugą nuo šalčio.

„Jeigu lūpos linkusios sausėti, šerpetoti, nakčiai patepkite lūpas vitaminu A, naudinga pagerti ir vitaminą D,“ – pataria pašnekovė.

Lūpas ramina, saugo nuo išdžiūvimo kremai, skirti paakių priežiūrai, o taip pat apsauginiai kremai, kuriuose yra riebiųjų rūgščių: jos sulaiko lūpose drėgmę.

- Lūpas maitina ir natūralus ar kosmetinis aliejus.

Lūpų pūslėlinė...

Anot gydytojos dermatovenerologės, žiemą didesnė peršalimų tikimybė, tad gali aplankyti nekviestas svečias – lūpų pūslėlinė. Pajutę lūpų perštėjimą ir tinimą, kol pūslėlė dar neiškilusi, tepkite pažeistą vietą prieš-

virusiniu tepalu, kuris efektyvus pirmąsias tris dienas. Ketvirtą – penktą sirgimo dieną pažeistą vietą tepkite propolio tinktūra ar cinko tepalu.

Užgijus žaizdelėms, lūpas tepkite alyvuogių aliejumi ar maitinamuoju kremu, kurio sudėtyje būtų A ir E vitaminų.

- Pūslėlinę gydo ir stiprus druskos tirpalas ar medetkų užpilas.

Naudingi patarimai:

- Nakčiai lūpas patepkite šaltalankių aliejumi.
- Kas trečią parą tepkite lūpas medumi ir palaukite 10 minučių.
- Suskilusių lūpų gydymui netinka vazelinai.
- Kol jaučiate lūpų diskomfortą, venkite šalčio, stipraus vėjo, rūgštaus, aštraus maisto. Gerkite daugiau vandens.

Veronika Pečienė

PR Kosulys ne visuomet praeina savaime: gydytoja perspėjo, kuomet į gydytojus kreiptis reikia nedelsiant

Nors kosulys dažniausiai tėra apsauginis refleksas, padedantis išvalyti kvėpavimo takus, kartais jis gali signalizuoti ir apie rimtesnę ligą. Medikai pastebi, kad žmonės neretai dėl kosulio delsia kreiptis į gydytojus, tačiau, pasak sveikatos sprendimų centro „Antėja“ laboratorinės medicinos gydytojos Eglės Marciušienės, ignoruoti šio simptomo nereikėtų – nors dauguma kosulio atvejų praeina per tris savaites ir gydymo nereikalauja, užsitęsęs kosulys, dusulys, atsi-kosėjimas krauju ar kiti nerimą keliantys požymiai yra aiškus signalas nedelsti ir kreiptis į gydymo įstaigą.

„Dažniausiai kosulys nereiškia nieko rimto, tačiau gali būti ir simptomas, būdingas daugeliui kvėpavimo takų ar kitų ligų. Dažniausiai išskiriamas ūminis ir užsitęsęs kosulys, tačiau medicinoje kosulys paprastai skirstomas į tris grupes. Ūminis kosulys trunka trumpiau nei tris savaites, poūmis – nuo trijų iki aštuonių savaičių, o lėtinis kosulys – ilgiau nei aštuonias savaites“, – teigia medikė.

Pagrindinė ūminio kosulio priežastis yra peršalimas – dažniausiai virusinė viršutinių kvėpavimo takų infekcija ar bronchitas. Ūmaus kosulio išėjimieji požymiai apima dusulį, pamėlusias lūpas ar nagus, skausmą kvėpuojant ar kosint, silpnumą, pykinimą ar vėmimą, širdies permušimus, labai aukštą ar žemą temperatūrą, šaltkrėtį arba atsi-kosėjimą krauju. Pasireiškus bet kuriam iš šių simptomų, delsti negalima – reikia nedelsiant kreiptis į gydytoją.

Poūmį kosulį taip pat dažniausiai sukelia virusinės infekcijos, o kartais – kokliušas. Tuo tarpu lėtinis kosulys dažniausiai pasireiškia 50–60 metų pacientams, o moterims – maždaug dvigubai dažniau nei vyrams. Jo priežastys gali būti labai įvairios: astma, refluksas, tuberkuliozė, plaučių ar sisteminės ligos.

„Į gydytojus kreiptis reikia nedelsiant, jei kosulys pasireiškia neįprastai arba sukelia sunkius simptomus. Kosėjimas krauju arba tirštomis gleivėmis nėra normalus. Taip pat būtina kreiptis į medikus, jei kosulys sukelia stiprų nuovargį, galvos svaigimą, krūtinės ar skrandžio skausmą“, – teigia specialistė.

Kas sukelia kosulį

Kosulys dažniausiai atsiranda dėl kvėpavimo takų infekcijų, kuriuos gali būti ir viršutinių, ir apatinių kvėpavimo takų.

„Trumpalaikį kosulį dažniausiai sukelia peršalimas, gripas, laringitas, sinusitas ar kokliušas, taip pat apatinių kvėpavimo takų pažeidimai – ūminis bronchitas ar pneumonija. Kosulį gali sukelti ir alergija, pavyzdžiui, alerginis rinitas ar šienligė, taip pat lėtinių ligų, tokių, kaip astma, lėtinė obstrukcinė plaučių liga ar bronchektazės, paūmėjimas, dulkių ar dūmų įkvėpimas“, – dėsto E. Marciušienė.

Užsitęsęs ar nuolatinis kosulį dažniausiai lemia astma, alergija, rūkymas, bronchektazės, gastroezofaginio refluksio liga, kai gerklę

dirgina skrandžio rūgštis, arba tam tikri vaistai.

„Neretais atvejais užsitęsusi kosulio priežastis lieka nežinoma. Retais atvejais ilgalaikis kosulys gali būti rimtesnių ligų, tokių, kaip plaučių vėžys, širdies nepakankamumas, plaučių embolija ar tuberkuliozė, simptomas. Vaikams kosulį dažnai sukelia kvėpavimo takų infekcijos, astma arba gastroezofaginio refluksio liga“, – teigia „Antėja“ gydytoja.

Kada reikia tyrimų?

Peršalimo ir kosulio priežastį nustatyti bei atskirti, ar infekcija yra virusinė, bakterinė ar alerginė padeda laboratoriniai kraujo ir kvėpavimo takų tyrimai. Kadangi vien pagal simptomus to padaryti dažnai neįmanoma, tyrimai leidžia parinkti tinkamą ir veiksmingą gydymą.

Dažniausiai atliekami bendras kraujo tyrimas, eritrocitų nusėdimas greitis (ENG) ir C reaktyviojo baltymo (CRP) tyrimas. Bendras kraujo tyrimas padeda įvertinti uždegimą ir infekcijos pobūdį, o ENG ir CRP leidžia nustatyti uždegimo aktyvumą bei įtarti bakterinę infekciją. Kai kuriais atvejais papildomai atliekamas prokalci-tonino tyrimas, padedantis spręsti dėl antibiotikų skyrimo.

Kvėpavimo takų patogenų tyrimai, atliekami PGR metodu ar greitaisiais antigenų testais (pavyzdžiui, gripo, SARS-CoV-2 ar RSV), padeda tiksliai nustatyti infekcijos sukėlėją ir nuspręsti dėl antivirusinio ar antibiotikų gydymo.

Esant įtarimui dėl atipinių pneumonijų, svarbūs ir specifiniai imunoglobulinų tyrimai, padedantys nustatyti tokius sukėlėjus, kaip Mycoplasma pneumoniae ar Chlamydia pneumoniae. Šios infekcijos dažnai pasireiškia nespecifiniais simptomais – kosuliu, karščiavimu, pakitimais klausant plaučius – todėl vien klinikiniais požymiais jas atskirti sudėtinga. Ankstyvoje ligos stadijoje PGR tyrimas gali būti teigiamas, kai serologiniai tyrimai dar neigiami, todėl šių metodų derinimas leidžia tiksliau patvirtinti diagnozę.

Užsitęsęs kosulys taip pat gali būti lėtinio bronchito ar pneumonijos požymis, kuriuos sukelia skirtingi mikroorganizmai. Kadangi simptomai dažnai panašūs, o

(Nukelta į 6 p.)

Ukrainoje stažavęs Lietuvos chirurgas, skraidant šachedams, sėkmingai operavo kūdikį

Vykdamas į stažuotę Ukrainoje Santaros klinikų Vaikų chirurgijos, ortopedijos ir traumatologijos centro Vaikų chirurgijos skyriaus vedėjas dr. Arūnas STRUMILA net negalvojo, kad teks ne tik semtis patirties iš karo medikų, bet ir operuoti vieno mėnesio kūdikį. Praėjusių metų gruodį 5 Lietuvos medikai – 3 gydytojai iš Santaros klinikų, Klaipėdos universitetinės ligoninės ir 2 slaugytojos iš Greitosios medicinos pagalbos tarnybos – 10 dienų praleido stažuotėje įvairiose Ukrainos gydymo įstaigose: nuo fronto linijos iki reabilitacijos.

„Mūsų komanda pasidalino grupelėmis, – pasakoja dr. A. Strumila. – Aš sutariau, kad aplankysiu Dnipro regiono vaikų ligoninę, nes pasitaiko ir vaikų karo traumų, įdomu buvo, kaip jie organizuoja medicininę pagalbą.“

Vaikų chirurgas prisimena, kaip, vaikščiodamas po ligoninės skyrius, užsuko į naujagimių reanimaciją ir čia išvydo kūdikį su įgimta stemplės atrezija. Ne medikams dr. A. Strumila aiškina, kad tai yra gana reta, įgimta patologija, kai stemplė nėra vientisa ir nurytas maistas negali patekti į skrandį. Kūdikis jau buvo kartą operuotas Ukrainos medikų, tačiau stemplės sujungti iš karto nepavyko. Laukė dar viena operacija. Santaros klinikų vaikų chirurgas detalai susipažino su mažojo paciento ligos istorija ir pasiūlė savo pagalbą – operuoti ne tradiciniu būdu, o atliekant torakotomiją, kai daromas 5 cm pjūvis po dešine vaiko mentimi ir,

įvedus specialius instrumentus, atliekama operacija. Paaikškėjo, kad ligoninė turi torakotomijos įrangą, kuria ir pasinaudojo dr. A. Strumila.

„Vykstant operacijai medikams į telefonus atėjo pranešimas apie oro pavojų, tad pirmą kartą gyvenime teko operuoti netoli skraidant šachedams. Anesteziologas nura-mino mane, kad operacinė yra pastate žemai, tai gali tik garsiai bumbtelėti“, – šypsodamasis pasakoja vaikų chirurgas. Ir grįžęs iš stažuotės Vaikų chirurgijos skyriaus vedėjas nuolat bendrauja su Dnipro regiono vaikų ligoninės Reanimacijos skyriaus vedėja bei chirurgo, jis nuolat informuojamas apie vaiko būklę, gijimo procesą. Dr. A. Strumila džiaugiasi, kad operuotas kūdikis jau maitinamas per burną, o galimų komplikacijų grėsmė kasdien mažėja.

Vaikų chirurgas mąsto ir apie tolimesnį

Kūdikio operacijos komanda.

bendradarbiavimą su Ukrainos medikais. Jis jau tarėsi su Dnipro regiono vaikų ligoninės vadovu ir chirurgais, kad galėtų atvykti dar kartą operuoti vaikų.

Mokosi iš kolegų patirties ir klaidų

Sveikatos apsaugos ministerija, prieš metus pradėjusi organizuoti Lietuvos medikų stažuotes į Ukrainą kartu su „Blue / Yellow“ organizacija, dabar šį darbą patikėjo Ekstremalių sveikatai situacijų centrui.

Pasak vykusią į stažuotę Ukrainoje medikų, per pastaruosius 4 metus šios šalies sveikatos priežiūros sistema labai pasikeitė, karas privertė labai greitai progresuoti. „O traumų ir sužeidimų chirurgijoje ukrainiečių specialistai šiandien yra pirmaujantys Europoje. Dabar Lietuva ir kitos šalys gali mokytis iš jų išminktų klaidų ir pamokų“, – sako vaikų chirurgas A. Strumila. Kaip sektiną pavyzdį jis mini, kad Ukrainos vaikų ligoninėse dabar dirba ir suaugusiuosius pacientus gydantys specialistai. Labai dažnai karo metu sužeidžiama visa šeima, todėl jei atvežamas vaikas, tai kartu neretai atvyksta ir motina, tėvas. Todėl gydymo įstaigose kartu su vaikų chirurgais pagalbą teikia ir suaugusiųjų chirurgai. Tuomet viena ligoninė gali priimti visą šeimą.

Vykstant plataus masto karui Ukrainoje, pasikeitė specialistų rekomendacijos dėl turniketų, kurie naudojami esant arteriniam kraujavimui. Niekas anksčiau nepagalvojo, kad galūnių amputacijų viena iš pagrindinių priežasčių gali tapti per ilgai laikomas turniketas, uždėtas ant sužeistos galūnės. Todėl dabar medikai Ukrainoje rekomenduoja jį naudoti ne ilgiau nei 2 valandas.

Pasak A. Strumilos, kadangi per 4 metus keitėsi kariavimo metodai, keitėsi ir traumų pobūdis. Dabar pacientų, nukentėjusių nuo šaunamųjų ginklų, pasitaiko labai retai. Dažniausiai į medikų rankas patenka nukentėjusieji nuo minų ar dronų atakų, o jų sužeidimai būna labai rimti.

Dar viena pamoka išmokta stažuotėje, kad į stabilizavimo punktą atvykę pacientai sužymimi numeriais ant kūno, nes ne visada galima sužinoti jų vardus ir pavardes. Numeriai užrašomi su nenuplaunamu žymekliu, tie patys numeriai rašomi ir sveikatos istorijose. Taip iki minimumo sumažėja galimybė supainioti pacientus.

„Buvo įdomu pabendrauti su ukrainiečiais gydytojais ir įstaigų vadovais, bet yra dar daug niuansų, į kuriuos nespėjome įsigilinti. Dabar turime puikią galimybę pasimokyti iš kolegų, ką jie nuveikė per 4 platus

(Nukelta į 7 p.)

PR Asmeninio asistento pagalba – visoje Lietuvoje: jau naudojasi beveik 1,8 tūkst. žmonių su negalia

(Atkelta iš 4 p.)

veiklas, kurių dėl negalios jis negali atlikti savarankiškai ir kurie būtini siekiant gyventi savarankiškai ir veikti visose gyvenimo srityse.

Asmeninio asistento pagalba pobūdis kiekvienam asmeniui yra nustatomas individualiai. Pavyzdžiui, toks asistentas gali padėti pasirūpinti asmens higiena, maistu, padėti nuvykti į reikiamą vietą, pagelbėti bendrauti, orientuotis aplinkoje, organizuoti laisvalaikį ir poilsį, palydėti ir padėti nuvykti į darbo pokalbį, surasti tinkamą transporto priemonę, padėti judėti ten, kur nėra pritaikyta aplinka. Svarbiausias asmeninio asistento uždavinys – ne atlikti veiksmus už asmenį su negalia, o atlikti kartu su juo.

Kas gali gauti asmeninio asistento pagalbą?

Asmeninę pagalbą gali gauti visi žmonės su negalia, kuriems šis poreikis yra nustatytas, neatsižvelgiant į amžių, negalios sunkumą ar pobūdį.

Tokios pagalbos poreikį 2 metams nustato socialiniai darbuotojai pagal socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytą tvarką.

Asmeninio asistento pagalbą gali teikti fizinis asmuo, kuris su negalia turinčiu asmeniu nėra susijęs artimais giminystės ryšiais, santuokiniais ryšiais ar nėra asmuo, su kuriuo žmogus su negalia gyvena ir tvarko bendrą ūkį neįregistravęs santuokos, taip pat nėra asmens su negalia globėjas ar rūpintojas.

Asmeninis asistentas, prieš pradėdamas teikti asmeninę pagalbą, turi būti išklause 40 akademinį valandų įžanginius mokymus, jeigu neturi Socialinių paslaugų įstatyme nustatyto išsilavinimo, leidžiančio dirbti socialiniu darbuotoju, arba nėra įgijęs socialinio darbuotojo padėjėjo, lankomosios priežiūros darbuotojo ar individualios priežiūros darbuotojo kvalifikacijos pagal socialinių darbuotojų padėjėjo ar lankomosios priežiūros darbuotojo, ar individualios priežiūros darbuotojo profesinio mokymo programą.

Kiek kainuoja asmeninio asistento paslauga?

1. Jei žmogui su negalia paskirta ir mokama individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija, asmens mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis neturi viršyti 20 procentų asmeninės pagalbos teikimo išlaidų dydžio ir 20 arba 30 proc. jo gaunamos individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos.

2. Jeigu asmeniui su negalia nėra skiriama ir mokama individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija, mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis nustatomas vadovaujantis Socialinių paslaugų įstatyme nustatyta tvarka ir negali viršyti 20 procentų asmeninės pagalbos teikimo išlaidų dydžio.

Jeigu žmogaus su negalia, kuriam reikalinga asmeninė pagalba, pajamos yra mažesnės nei 2 valstybės remiamų pajamų dydžiai (2025 m. sausio 1 d. – 442 Eur; 2026 m. sausio 1 d. – 466 Eur), asmeninę pagalbą jam teikiama nemokamai.

PR Kosulys ne visuomet praeina savaime: gydytoja perspėjo, kuomet į gydytojus kreiptis reikia nedelsiant

(Atkelta iš 5 p.)

gydymas priklauso nuo sukėlėjo, rekomenduojama atlikti molekulinį septynių dažniausių bakterinių kvėpavimo takų infekcijų sukėlėjų tyrimą PGR metodu. Jis leidžia greitai ir tiksliai nustatyti infekcijos priežastį ir parinkti tikslingą gydymą.

„Tiksli kvėpavimo takų infekcijos priežasties diagnostika norint parinkti veiksmingą gydymą yra būtina. Skirtingos kosulio priežastys gydomos skirtingai: astma – inhaliuojamais steroidais, alergija – antihistamininiais vaistais ir alergenų vengimu, refliuksas – skrandžio rūgštingumą mažinančiais vaistais, o LOPL – bronchus plečiančiais preparatais. Antibiotikai yra veiksmingi tik bakterinių infekcijų atvejais, todėl prieš juos ski-

riant būtina nustatyti infekcijos sukėlėją“, – sako E. Marciuškienė.

Anot jos, netinkamas ar per dažnas antibiotikų vartojimas skatina atsparumo antibiotikams vystymąsi, kuris yra viena didžiausių šiuolaikinės medicinos problemų.

„Antibiotikai neveikia virusinių infekcijų, tokių, kaip peršalimas, gripas, bronchitas, dauguma kosulio atvejų ar COVID-19, todėl jų vartojimas šiais atvejais ne tik nepadedą, bet ir gali pakenkti. Vartojant antibiotikus be reikalo, nepaspartėja sveikimas, neapsaugoma nuo komplikacijų, o kartu naikinama naudingos organizmo bakterijos, didėja šalutinio poveikio rizika ir formuojasi bakterijų atsparumas. Dėl to antibiotikai turėtų būti skiriami tik tada, kai yra aiški bakterinės infekcijos indikacija“, – tvirtina medikė.

„Gyvenimo“ redakcijoje priimami skelbimai ir į Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

Alytaus Naujienos

Santaka

Suvalkietis

Ukrainoje stažavęsis Lietuvos chirurgas, skraidant šachedams, sėkmingai operavo kūdikį

(Atkelta iš 6 p.)

masto karo metus, pasimokyti iš jų patirties, iš jų klaidų“, – sako stažuotėje taip pat dalyvavęs Klaipėdos universiteto ligoninės Skubios medicinos klinikos vadovas, skubios medicinos gydytojas **Marius Ellikas**.

Vienos stažuotės nepakanka

Iš Vilniaus, Klaipėdos ligoninių ir Greitosios medicinos pagalbos tarnybos į stažuotę vykę medikai galėjo pamatyti visą sužeistųjų fronte logistikos seką: nuo stabilizacijos punkto iki reabilitacijos ir kaip valdomi pacientų srautai gydymo įstaigoje. Vaikų chirurgas dr. A. Strumila pabrėžia, kad yra labai aiškios taisyklės, kokia pagalba teikiama stabilizacijos punktuose ir ko daryti negalima. „Kiek gali užsiimti chirurgija, ko negali daryti, nes turi tik stabilizuoti pacientą, yra daug visokių smulkmenų, kurios man, kaip chirurgui, buvo labai įdomios“, – pasakoja gydytojas.

Skubios medicinos gydytojas M. Ellikas atkreipia dėmesį, kad stabilizacijos punktai įrengiami gana ankštoje erdvėje, o tai rodo, kad ne visur ir visada būtinas komfortas, gerus darbus galima padaryti ir paprastesnėmis sąlygomis. Skubios medicinos gydytojas stebisi, kad nors vyksta plataus masto karas, šalies gydymo įstaigos yra aprūpintos nauja įranga, taikomi inovatyvūs sprendimai. Todėl iš ukrainiečių galima labai daug išmokyti tiems, kas ekstremaliose situacijose dirbtų priekinėse linijose – labai svarbu įgyti žinių, kaip valdyti sunkios būklės pacientus su sudėtingais sužalojimais, kaip stabilizuoti jų būklę. Pasak gydytojo, tokių kompetencijų trūksta visiems Lietuvos medikams.

Iš stabilizavimo punktų toliau pacientai keliauja į aukštesnio lygio ligonines, jie pervežami traukiniais arba autobusais. Šios transporto priemonės pritaikytos pacientų pervežimams, jos yra įrengtos lyg mini reanimacinės palatos.

Iš Lietuvos atvykę medikai ne tik susipažino, stebėjo ukrainiečių specialistų darbą, bet šiek tiek teko ir asistuoti kolegų darbe. „Daug patirčių ir reikia laiko, kad viskas sugultų galvoje, – pripažįsta A. Strumila, – labai gerai, kad mūsų komanda iš Lietuvos buvo labai skirtingų specializacijų, tai ir

klausimai kildavo kiekvienam kiti, tai buvo labai įdomu ir naudinga.“

Į stažuotę vykusį Kauno greitosios medicinos pagalbos tarnybos slaugos specialistė **Žaneta Dudzinskaitė** prisimena įsimintiną apsilankymą vaikų ligoninės naujagimių skyriuje. „Jautru pasirodė tai, kad nors skyrius turi išrengęs patalpas rūsiuose, kur galima būtų evakuoti antskrydžių metu, tačiau praktiškai tai padaryti sudėtinga, nes neišnešiotų naujagimių neįmanoma greitai evakuoti. Todėl medikai, net ir paskelbus oro pavojų, lieka savo darbo vietoje prie mažųjų pacientų.“

Ž. Dudzinskaitė atkreipia dėmesį, kad Ukrainoje labai svarbus savanorių darbas. Ir jie labai rimtai ruošiami kaip suteikti pirmąją pagalbą ir kaip teikti psichologinę pagalbą vienas kitam. Ukrainiečiai, bendraudami su medikais iš Lietuvos, ne kartą akcentavo, kaip svarbu palaikyti vienas kitą, stebėti kolegas, kaip svarbu „neperdegti“. „Akivaizdžiai matosi perdegimas dirbančių medikų akyse. Net kartais keista, kaip jie sugeba našiai funkcionuoti, sunku suprasti, kas juos „veda“, nes medikai dirba praktiškai be poilsio dienų“, – įspūdiškai dalinasi moteris.

Pasak slaugytojos, atvykus netoli fronto matai tarsi du paralelinius pasaulius: karą ir kasdienį civilių gyvenimą. Gimsta vaikai, jie skiepijami, profilaktiškai tikrinami, gydomi civiliai – atvažiuoja pacientai su infarktu, insultu, taip pat atvyksta po sprogimų sužeisti kariniai. „Čia pat žmonės eina į parduotuvę maisto produktų, atvažiuoja ir kareiviai tiesiai iš fronto apsipirkti ir supranti, kad jie ką tik iš ten ir vėl nusipirkę maisto važiuos į ten“, – įspūdiškai dalinasi medikė.

Medikų stažuotės tęsimos ir šiais metais

Klaipėdos universiteto ligoninės Skubios medicinos klinikos vadovas M. Ellikas vardina, kokios stažuotėje gautos žinios yra svarbiausios. „Jei dirbi tokioje gydymo įstaigoje, kuri turi būti pasirengusi veikti ekstremaliosiomis sąlygomis, svarbu suprasti, kaip organizuojamas darbas tokiomis sąlygomis ir suvokti, pamatyti, „prisiliesti“ prie realių ekstremalių situacijų valdymo, – aiškina M. Ellikas. – Todėl Ukrainoje man svarbu buvo susipažinti su pacientų srautų valdymu,

logistika ir kaip gydytojui susipažinti su sunkių traumų stabilizavimu ir tolesniu gydymu.“

Gydytojas stebisi, kad visos apilankytos Ukrainos ligoninės esamomis sąlygomis dirba tobulai: kaupia vandens atsargas, apsirūpinusios nepriklausomais elektros energijos šaltiniais.

Pasak sveikatos apsaugos viceministro **Skirmanto Krunkaičio**, prieš metus pradėtos Lietuvos medikų stažuotės į Ukrainą vyks ir 2026 m., nes iš kolegų patirties galima pasimokyti labai daug.

„Kokie įstaigų resursai, kokia bus logistika, kaip komunikuosime – apie visa tai reikia galvoti jau dabar ir tam ruošti personalą. Turime apmokyti pakankamai medikų, kurie įgytų patirties dirbti karo, ekstremaliosiomis sąlygomis, kurie būtų „savo kailiu“ pajutę, ką tai reiškia. Kai turėsime parengtą personalą, galėsime sakyti, kad ir mūsų gydymo įstaigos pritaikytos dirbti ekstremaliosiomis sąlygomis“, – sako viceministras.

Šiuo metu šalies medikų stažuotes organizuoja Ekstremalių sveikatai situacijų centras. Planuojama į stažuotes kviešti kuo įvairesnių sričių medicinos personalą, ne tik gydytojus, bet ir slaugytojus, kuriems suteikiama vis daugiau savarankiškumo, todėl ir jų indėlis ekstremalių situacijų sąlygomis būtų labai svarbus.

„Labai svarbu, kad į stažuotes vyktų ir slaugytojai, nes akivaizdžiai matome, kokios ypatingos vertės slaugos specialistai teikiant pagalbą sužeistiesiems, ypač stabilizacijos punktuose, evakuacijoje. Slaugytojams pravartu pamatyti, suprasti ir analizuoti, kokios kompetencijos tapo ypač svarbios karo metu, kokias kompetencijas reikėtų plėsti, kuriose vietose jie galėtų perimti gydytojo funkcijas“, – sako Ekstremalių sveikatai situacijų centro direktorė **Audronė Sviklaitė**.

Ir stažuotėse dalyvavusios slaugytojos, ir Sveikatos apsaugos ministerijos specialistai pabrėžia, kad tik pamačius realią situaciją Ukrainoje, galima suprasti, kaip keičiasi slaugytojo vaidmuo karo situacijoje, kokie išskyla iššūkiai. Tikimasi, kad iš stažuotėjų grįžę slaugos specialistai galės teikti siūlymus, ką reikėtų keisti, kaip būtent slaugos specialistams pasiruošti ekstremaliosiomis situacijoms ar karo atvejui.

Reklama

Reklama

SIŪLO DARBĄ

Reikalingi meistrai ir pagalbiniai darbininkai statybos srityje. Apgyvendiname. Tel. 0 602 52 107.

Reikalingi darbuotojai:

VYR. MECHANIKAS. Atlyginimas nuo 2000 Eur (į rankas);
ŠALTALVIS - REMONTININKAS. Atlyginimas nuo 1200 iki 1500 Eur (į rankas);
ELEKTRIKAS. Atlyginimas nuo 1300 iki 1600 Eur (į rankas).

Kviečiame atvykti į vietą pokalbiui, adresu:
Liepų g. 91, Strielčių k., Prienų r.
arba susisiekti tel. +370 606 99 886,
CV siųsti el.paštu: strielciulentpjuve@gmail.com

PERKA

Nekilnojamas turtas

Nuolat perkame miškus ir žemės ūkio paskirties žemės sklypus visoje Lietuvoje. Sklypai gali būti išnuomoti, areštuoti ir kt. UAB „Agroland“.

Tel. +370 683 33 955.

Įmonė pirkis poilsiavietę vaizdingoje vietoje, gali būti tik sklypas ar miškas.

Jei turite ar žinote tokią vietą, paskambinkite ar parašykite.

Tel. 0 648 20 000.

Įmonė brangiai perka mišką visoje Lietuvoje, vertina nemokamai, rengia miškotvarkos projektus, atsiskaito iš karto, apmoka visas išlaidas.
Tel. 0 646 79 600.

PERKA GALVIJUS

KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVA SVORĮ.
SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.

Tel.: +370 614 93124

PARDUODA

Kietas kuras

Parduodame džiovintas, skaldytas beržo malkas. Tel. 0 614 97 744.

Parduodu sausas, kapotas malkas, laikomas po stogu, vežame ir mažais kiekiais. Išrašome sąskaitas.

Tel. 0 648 61 061.

Parduoda malkas kūrenimui:

beržines, alksnines, kietmedžio, supjautas ir skaldytas, rąstus. Pristatymas laiku, konkurencingos kainos. Tel. 0 635 82 808.

PASLAUGOS

Pilnas pamatų įrengimas (nustumdymas, polių gręžimas, rostverkas, armatūros karkasai, apšiltinimas ir užpylimas). Tel. 0 620 85350.

Betonavimo, mūravimo ir griovimo darbai. Tvorų montavimas. Tel. 0 600 96 399.

Buitinės technikos taisymas: šaldytuvų, šaldiklių, skalbimo mašinų. Tel. + 370 622 02 208.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių, vanduo-oras, kieto kuro katilinių įrengimas. Komplektuojame kompiuterines santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 0 640 39 204.

DURYS – PER 3 DIENAS!

„ŽMONIŠKOMIS KAINOMIS“

Gaminu duris – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Dirbame ir žiemos metu. Tel. 0 653 93 193.

SIENŲ ŠILTINIMAS

1m² kaina nuo 1,40 Eur užpildant oro tarpus
Tel. 0 675 7 73 23

VAISMEDŽIŲ GENĖJIMAS

+37062859232
PURŠKIMAS NUO KENKĖJŲ IR LIGŲ
KAMIENŲ BALINIMAS
GYVATVORIŲ
KARPYMAS

„Gyvenimą“ su „Birštono versmėmis“ galima užsiprenumeruoti:

. Redakcijoje (be aptarnavimo mokesčio!) Adresas: Kauno g. 19A, Prienai. Tel.: 0 319 60 012, 0 605 19 327. El. paštas: zina@gyvenimas.info, info@gyvenimas.info

. Paštuose ir pas laiškanėsius: Mobilųjį laiškanėšį galite išsikviesti telefonu: (0 700) 55 400.

„Drasūs, stiprūs, vikrūs“

Sausio 28 dieną Prienų sporto centre vyko Lietuvos mokyklų žaidynių II etapo (rajoninio) pradinį klasių mokinių „Drasūs, stiprūs, vikrūs“ varžybos.

Jose dalyvavo Prienų rajono mokyklų mišrios berniukų ir mergaičių komandos iš „Ažuolo“ progimnazijos (komandos vadovė Rasa Bartkutė), Dzūkijos gimnazijos Jiezno skyriaus (komandos vadovės Danutė Acuvienė ir Roma Kandrotienė), Dzūkijos gimnazijos Stakliškių skyriaus (komandos vadovė Dalė Stankevičienė), Užnemunės pagrindinės mokyklos Balbieriškio skyriaus (komandos vadovė Ramutė Švedienė) ir Suvalkijos gimnazijos Veiverių T. Žilinsko skyriaus (komandos vadovės Gitana Embavičienė ir Sniegulė Kleizaitė).

Komandoms reikėjo įveikti po 8 estafetines rungtis. Visas rungtis pirmieji įveikė „Ažuolo“ progimnazijos jaunieji sportininkai. Jie ir tapo čempionais.

Labai įtempta kova tarp Dzūkijos gimnazijos Stakliškių ir Jiezno skyrių atstovų vyko dėl antros vietos. Tik paskutinė estafečių rungtis „Greičio estafetė“ lėmė, kad antrąją vietą iškovoję Stakliškių skyriaus komanda. Bronzą laimėjo jiezniškiai.

4–5 vietas pasidalino Suvalkijos gimnazijos Veiverių T. Žilinsko

skyriaus ir Užnemunės pagrindinės mokyklos Balbieriškio skyriaus atstovai.

Prienų sporto centro informacija

Pažintis su policijos darbu

Sausio 26 dieną Prienų „Ažuolo“ progimnazijos PUG A grupės vaikai lankėsi Prienų r. policijos komisariate. Mažuosius džiugiai pasitiko bendruomenės pareigūnės, kurios supažindino vaikus su policijos darbu, parodė pareigūnų naudojamas priemones, uniformas bei leido iš arčiau pažinti policininko profesiją.

Didžiausią džiaugsmą vaikams suteikė pirštų antspaudų darymas – kiekvienas galėjo pasidaryti savo antspaudą ir palyginti jį su draugu. Vaikai grįžo kupini gerų emocijų, o kai kurie net susimąstė apie policininko profesiją ateityje.

Nuoširdžiai dėkojame Prienų r. policijos komisariato pareigūnėms už šiltą priėmimą ir skirtą laiką mažiesiems draugams!

Grupės mokytoja Edita Jucienė

Konkurse „Gražių dainelių daug girdėjau 2026“ užėmė prizines vietas

Sausio 24 d. Kaune, arkivyskupijos kurijos salėje, vyko respublikinis skautų dainų konkurso „Gražių dainelių daug girdėjau 2026“ baigiamasis etapas.

I šį konkurso etapą buvo pakviesti skautų kolektyvai, kurie puikiai padainavo atrankiniuose konkursuose. Jame dalyvavo dainuojantys skautai iš Kauno, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus, Tauragės, Marijampolės kraštų. Iš viso dalyvavo 33 kolektyvai.

Iš Prienų „Ažuolo“ progimna-

zijos į baigiamąjį konkurso etapą buvo pakviesti keturi kolektyvai: skautų, patyrusių skaučių vokaliniai ansambliai ir du duetai. Po konkurso ir komisijos rezultatų paskelbimo džiaugėmės laimėjimais. Visi mūsų mokyklos kolektyvai laimėjo prizines vietas: skautų ir patyrusių skaučių vokaliniai

ansambliai ansamblių grupėje bei Emilija Levinskaitė ir Gustė Raškevičiūtė duetų grupėje iškovoję antrąsias vietas, o Guostės Marijos Stambrauskaitės ir Rusnės Matusevičiūtės duetas iškovoję pirmąją vietą. Visi laimėtojai buvo apdovanoti diplomais ir rėmėjų dovanomis. Dainininkus konkursui parėngė skautų būrelio vadovė Alma Liutkienė.

Parengta pagal „Ažuolo“ progimnazijos informaciją

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė – VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (0 319 60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (0 319 60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (0 319 60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (0 319 60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 0 319 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketav@gyvenimas.info). Mob. tel. 0 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išsina antradieniais ir penktadieniais. Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai. Indeksas 67283. Tiražas: antradieniais – 1000 egz., penktadieniais – 1350 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

MRF
MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Laikraščio veiklą iš dalies remia VŠĮ „Medijų rėmimo fondas“ (2026 m. skirta suma – 25934 Eur).

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (0 315) 73 786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ

Prienų rajono savivaldybės administracija skelbia darbdavių, pageidaujantių dalyvauti 2026 m. Užimtumo didinimo programoje nenuolatinio pobūdžio darbams atlikti, atranką.

Programoje dalyvaujantiems asmenims siūlomų darbų sąrašas:

1. kraštovaizdžio, nekilnojamojo kultūros vertybių ir Savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas;
2. sporto ir turizmo objektų tvarkymo pagalbiniai darbai;
3. vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūros pagalbiniai darbai;
4. visuomeninės ir socialinės paskirties, švietimo objektų pagalbiniai tvarkymo darbai;
5. bešeimininkių pastatų tvarkymo darbai;
6. susidariusių sąvartynų, užterštų, neprižiurimų teritorijų valymo darbai;
7. šiukšlių rinkimas, šlavimas, šienavimas, sniego valymas, želdynų priežiūra;
8. upių, ežerų ir kitų vandens telkinių pakrančių bei paplūdimių valymas ir priežiūra;
9. istorijos ir kultūros paveldo, muziejų, kapinių ir kitų saugomų bei turinčių išliekamąją vertę objektų priežiūra;
10. valstybinio miško aplinkos tvarkymas, miško sodinimas ir priežiūra;
11. socialinės globos teikimo asmenims su sunkia negalia užtikrinimo laikino pobūdžio darbai (malkų ruoša neįgalumą turintiems vienišioms žmonėms);
12. smulkaus remonto pagalbiniai darbai.

Darbdaviai, norintys dalyvauti Prienų rajono savivaldybės 2026 m. Užimtumo didinimo programoje nenuolatinio pobūdžio darbams atlikti, iki 2026 m. vasario 10 dienos pateikia paraiškas Prienų rajono savivaldybės administracijai. Kontaktinis asmuo Gitana Sabaliauskienė, tel. +370 319 61131, el. p. gitana.sabaliauskiene@prienai.lt.

Vasario 7 d.
12.00 val.
Prienų kultūros ir laisvalaikio centre

Rajoninis folkloro ir vokalinį kolektyvų sambūris

MANO KRAŠTO PARTIZANŲ DAINOS

Dalyvauja Prienų rajono moksleivių ir suaugusiųjų folkloro ir vokaliniai kolektyvai

Svečias - atlikėjas Arturas Petraška

Maloniai kviečiame

Organizatoriai: Prienų kultūros ir laisvalaikio centras, UAB „Gyvenimas“
Sponsorai: UAB „Witara“, UAB „Gyvenimas“, UAB „Kvitra“, UAB „Prienai.lt“

Prenumeratoriai moka mažiau, o gauna daugiau!

Prenumeruokite „Gyvenimą“ ir 2026 metais!